

Andrzej Kokowski

Masłomęcz, gm. Hrubieszów, woj.
zamojskie. Stanowisko 15

Informator Archeologiczny : badania 18, 101-102

1984

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

MALBORK-WIELBARK
woj. elbląskie
Stanowisko 1

Muzeum Zamkowe
w Malborku

Badania prowadził mgr Sławomir Marcystak. Finansował WKZ w Elblągu i Muzeum Zamkowe. Pierwszy sezon badań. Osada kultury pomorskiej i cmentarzysko kultury wielbarskiej.

Wznowiono prace na eponimicznym stanowisku kultury wielbarskiej, badanym przez niemieckich archeologów w latach 1927-1939. Przebadano wówczas około 1,8 ha cmentarzyska odkrywając blisko 3 tys. obiektów.

Stanowisko nr 1 /d. Heidnische Preussen/ leży na wzgórzu wypiętrającym się w pobliżu krawędzi Wyso-czynny Nadnogańskiej, stromo opadającej ku Nogatowi, około 1 km na zachód od drogi Malbork-Sztum i 1,2 km na południowy zachód od rogatki Malborka.

Celem badań było odnalezienie nieprzebadanej północnej części cmentarzyska oraz natrafienie na ewentual-ne ślady po wykopach niemieckich.

Ogółem odkryto 105 m² powierzchni, znajdując 15 obiektów. Stwierdzono, że w tej części stanowiska prócz grobów wielbarskich, występują również pozostałości jedynowarstwowej osady kultury pomorskiej. Odkryto 9 obiekt-ów pomorskich - paleniska, jamy i ślady podziomki, w której warstwie użytkowej znaleziono m. in. fragmenty glinianych form odlewniczych.

Przebadano 4 ciałopalne pochówki jamowe i 2 groby szkieletowe /jamy zorientowane NW-SE/. Najliczniej-szy element wyposażenia stanowiły paciorki szklane i bursztynowe, m.in. ósemkowe, kubokowate i drzewcane, z or-namentami roślinnym. Ponadto w grobie szkieletowym nr 5 odnaleziono brązową sprzączkę do pasa w kształcie litery "omega". Groby datowane są na późny okres rzymski i wczesną fazę okresu wędrówek ludów /obiekty nr 15/. W wykopie I odnaleziono ślad po wykopie niemieckim.

Badania będą kontynuowane.

MALBORK-WIELBARK
woj. elbląskie
Stanowisko 34

patrz
wczesne średniowiecze

MAŁA WIEŚ, gm. Konopnica
woj. sieradzkie
Stanowisko 14

Muzeum Okręgowe
w Sieradzu

Badania prowadził mgr Marek Urbański. Finansował WKZ w Sieradzu. Pierwszy sezon badań. Osada z okresu rzymskiego.

Odkryta podczas badań powierzchniowych wiosną 1984 r. osada położona jest na płaskim cyplu, sta-nowiącym granicę dolin Warty i Oleśnicy. Cypl jest częściowo zalesiony.

Aby rozpoznać zasięg osady, założono rów sondazowy wzdłuż osi cypla, mający wymiary 1 x 100 m. Skraj osady uchwycono u nasady cypla.

Rów sondazowy przeciął 5 chat, w tym co najmniej w dwu natrafiono na paleniska, 2 paleniska, kilkanaście jam oraz ślad surowej gliny. Ślad został wyeksplorowany w całości. Składał się on z kłosa gliny o wymiarach 0,9 x 0,9 x 0,5 m, obsypanego szarą i brunatną ziemią, z widocznymi śladami trzech wkopów. Dno stanowiła warstwa przepalonego piasku o miąższości ok. 10-15 cm. W surowej glinie oraz w mniejszym stopniu we wkopach, znajdowały się kawałki polepy. Cały obiekt był w planie płaskim kształtu owalnego i miał wymiary 2,1 x 1,7 m.

W jednej z jam odkryto fragment łazaka żarna obrotowego. Z chaty 5 pochodzi duży gładzik kamienny. Poza tym sondaż dostarczył kilkunastu fragmentów ceramiki kultury przeworskiej, znajdującej głównie w pobliżu obiektów, rzadziej w ich wypełniskach.

Zebrany materiał ceramiczny pozwala datować osadę na fazę B okresu rzymskiego.

Badania będą kontynuowane.

MASŁOMĘCZ, gm. Hrubieszów
woj. zamojskie
Stanowisko 15

Uniwersytet im. Marii Curie-Skłodowskiej
w Lublinie
Katedra Archeologii

Badania prowadził dr Andrzej Kokowski. Finansowało Biuro Badań i Dokumentacji Zabytków w Zamościu. Szósty sezon badań. Cmentarzysko brytalne grupy masłomeckiej z młodszego okresu wpływów rzymskich.

Wykopy o łącznej powierzchni 126 m³ założono w południowej i wschodniej części cmentarzyska. Odkryto dalszych 13 grobów, wśród których jeden był symboliczny. Najprawdopodobniej w części południowej osiągnięto skraj obiektu, gdyż na znacznej powierzchni nie zaobserwowano pochówków. Od strony wschodniej stwierdzono kolejne skupienie bardzo blisko siebie leżących grobów, oddzielonych pustym pasem szerokości 2,5 m od badanego wcześniej zasadniczego zgrupowania pochówków.

Zarejestrowano 5 grobów zawierających kompletne szkielety ośesków i niemowląt /wczesny Infans I/, w tym jeden podwójny. Pozostałe groby to pochówki osobników dorosłych, z których jedynie obiekt nr 80 zawierał szczątki zmarłej złożonej do grobu najprawdopodobniej w całości. W ostatniej grupie najbardziej interesujące są obiekty: nr 81, zawierający jedynie kości klatki piersiowej ułożone w porządku anatomicznym i złożone przy niej kości stóp i lewej dłoni oraz nr 84. W jego wnętrzu stwierdzono wtórny wkop, zawierający spaloną górną połowę szkieletu, którego dolna część leżała w porządku anatomicznym w spągu obiektu.

Interesujące są obiekty 77 i 80 zawierające pochówki w skrzyniach lub kłódach złożone tak blisko siebie w odległości 5 cm/, że nie udało się zaobserwować, czy mamy do czynienia z grobem jednym czy dwoma niezależnymi. Przy pierwszym pochówku znaleziono małe naczynie w stylu grupy Ia Schindlera, grzebień typu I Thomas i brązową zapinkę kuszową z krótką sprężyną i karbowanym kablączkiem. Przy drugim złożony kubek z utraconym uchem, igłę brązową, grzebień i fibułę brązową AVI-2 z gładkim kablączkiem. W okolicy miednicy znaleziono zdobioną dwudzielną sprzączkę ze skuwką.

Najeфекtywniejsze wyposażenie zawierał wspomniany grób 84: trzy naczynia /w tym jedno leplone w ręku/ złożone w całości w spągu grobu. Fragmenty trzech naczyń wkopano ze spalonymi szczątkami a jedno /toczone na kole/ leżało bezpośrednio na dnie grobu, zapinkę brązową AVI-2 z długą martwą sprężyną, nieokreślone funkcjonalnie przedmioty srebrne /przybrania głowy?, zestaw szklanych i burztynowych paciorków, 3 przęśliki, fragmenty brązowej bransolety sztabkowej, srebrny wisłorek wiaderkowaty, zdobiony grzebień z poroża, fragment szklanego pucharika ze szlifowanymi owalami, duo innego naczynia szklanego, wisłorek z muszli cauri, igłę brązową oraz przepalone kamienie.

Warszwa ciałopalenia przykrywająca cmentarzysko dostarczyła dużej ilości przedmiotów szklanych i metalowych.

Badania będą kontynuowane.

MIĘJSCE PIASTOWE
woj. krośnieńskie
Stanowisko 4

Polska Akademia Nauk
Instytut Historii Kultury Materialnej
Zakład Archeologii Małopolski
w Krakowie

Badania prowadził mgr Paweł Valde-Nowak oraz mgr Anna Muzyczuk i dr Jerzy Kopacz. Finansował ZAM IHKM PAN w Krakowie. Pierwszy sezon badań. Osada otwarta z okresu wpływów rzymskich.

Stanowisko jest położone w zachodniej części Kotliny Jastelsko-Krośnieńskiej, w sąsiedztwie północnej granicy Pogorza Bukowskiego. Zajmuje południowo-zachodnie, słabo nachylone zbocze niskiego cypla, głęboko wyniesionego w dolinę potoku Olszyny należącego do zlewni Wisłoka.

Przebadano powierzchnię 0,85 ara, odsłaniając wykopami sondażowymi stosunkowo znaczną część osady. Ustalono naleganie warstwy kulturowej o grubości do 25 cm i brak obiektów ziemnych. Wspomniana warstwa była w niewielkim tylko stopniu nasycona zabytkami ruchomymi /fragmenty ceramiki, polepa/.

Materiał zabytkowy to silnie rozdrobnione fragmenty ceramiki "grubej roboty", m. in. z listwą plastyczną oraz pojedynczy fragment ceramiki "słwej". Nie wykluczone, że część skorup odnosić należy do tzw. grupy tar-brzeskiej kultury lużyckiej /ceramika z domieszką czarnego łupku menilitowego/.

Badania nie będą kontynuowane.

MIENIANY, gm. Hrubieszów
woj. zamojskie
Stanowisko 6

Uniwersytet im. Marii Curie-Skłodowskiej
w Lublinie
Katedra Archeologii

Badania prowadził zespół pod kierunkiem dr. Andrzeja Kokowskiego. Finansowało Biuro Badań i Dokumentacji Zabytków w Zamościu. Pierwszy sezon badań. Osada grupy masłomęckiej z młodszego okresu wpływów rzymskich.

Stanowisko zlokalizowano w trakcie badań AZP na północnym stoku doliny Rowu Kacapskiego. Zajmuje ono znaczne wyniesienie o ekspozycji okrężnej, zbudowane z czaroziemu na podłożu gliny. Wykop o pow. 12,3 m² pozwolił stwierdzić zniszczenie warstwy kulturowej do głębokości 60 cm i zupełne rozdrobnienie materiału zabytkowego w postaci ceramiki naczyńowej i kości zwierzęcych. Szansę zachowania mają jedynie bardzo głębokie obiekty.

Materiały znajdują się w Katedrze Archeologii UMCS.
Badania nie będą kontynuowane.